

Recentelijk had ik het met mijn oudste broer, fervent gelicenceerde zendamateurl, over verre ontvangsten, waarbij een locatie werd genoemd die me deed terugdenken aan een gedenkwaardige 1 april grap vele decennia geleden. Het onder aandacht brengen van je eigen 1 - april grap is alleen mogelijk als je vooraf duidelijke afspraken maakt met de media. Zijn er nu volop media beschikbaar, in 1962 was dit wel zeer beperkt te noemen.

De kunstenaar Edo van Tetterode was slim genoeg geweest dat jaar contact op te nemen de NCRV, die een medewerker op hem af stuurde om Van Tetterode te interviewen. In het interview leek het erop dat hij een wereldberoemde deskundige was, uit Scandinavië afkomstig, die meer zou vertellen over een aangespoeld beeld, dat op 30 maart bij Zandvoort op het strand zou zijn gevonden. De deskundige diende vast te stellen om wat voor een beeld het zou gaan, waarbij het vermoeden werd geuit dat deze afkomstig was van het Paaseiland.

Het gevonden beeld: Foto Archief 1 April Genootschap

Niet alleen was de NCRV genodigd maar had men flink aan de bel getrokken bij de schrijvende journalisten want velen verschenen, al dan niet vergezeld van een eigen fotograaf, in Zandvoort om verslag te brengen. Ook de burgemeester van de gemeente, Mr. H.M. van Fenema, kwam naar het strand om zich op de hoogte te stellen van de vreemde vondst. Er werd de volgende dag dan ook in vele dagbladen melding gemaakt van de vondst, waarschijnlijk afkomstig van Paaseiland. Het beeld werd gevonden door de heer E. Fransen, exploitant van paviljoen 'Zuid', die ook in het complot was betrokken. Nadat op de televisie en in de kranten aandacht was besteed trokken duizenden nieuwsgierigen naar het strand van Zandvoort om het zware beeld zelf te aanschouwen.

Van Tetterode, beeldhouwer en in zijn vrije tijd toneelspeler, maakte weldra bekend dat hij de maker was van het kunstwerk, genaamd 'de Loeres'. De onthulling gebeurde vreemd genoeg niet in een programma van de NCRV maar tijdens een live-uitzending van Brandpunt. Van Tetterode heeft naar aanleiding van deze grap destijds het Nationaal 1-aprilgenootschap opgericht. Vanaf 1963 reikte hij jaarlijks een bronzen 'Loeres' uit voor de beste grap, niet alleen van 1 april, maar van het hele afgelopen jaar. Het genootschap stelde zich ten doel de humor in brede zin te bevorderen en heeft haar bekroningen na 1968 nog uitgebreid. Na de dood van Van Tetterode op 22 februari 1996 werden de activiteiten gestaakt en is het genootschap opgeheven.

Kijkend op Wikipedia leer je meer over Paaseiland, sinds 1995 op de Unesco lijst van Werelderfgoed. Het eiland ligt in de Stille Oceaan, op 3700 kilometer van het Chileense vasteland en op 4050 kilometer van Tahiti (Frans Polynesië). Het eiland is van vulkanische oorsprong en heeft de vorm van een driehoek, gevormd door de 3 vulkanen; de Maunga Terevaka, de Poike en de Rano Kau.

Paaseiland, in grootte vergelijkbaar met Texel, heeft ruim 5000 inwoners. Het eiland werd in 1722 op Eerste Paasdag door de Nederlander Jacob Roggeveen ontdekt. Het eiland wordt door de

inwoners 'Rapa Nui' genoemd. Hoewel Paaseiland behoort tot Chili, kennen de bewoners van het eiland niet dezelfde voorouders als hun landgenoten op het vasteland. De Paaseilanders stammen af van de Polynesiërs.

Zij zetten hier waarschijnlijk in de vierde eeuw van onze jaartelling voor het eerst voet aan wal. Deze eerste bewoners zijn waarschijnlijk ook verantwoordelijk voor de realisatie van de rots sculpturen 'Moai' die over het gehele eiland te vinden zijn. En voor gelicenceerde zendamateurs is het een must eens te werken met een collega op de Paaseilanden.

Er waren in 1962 trouwens meer, al dan niet leuke, 1 - april grappen die de dagbladpers haalden.

Voor de categorie minder geslaagde grappen neem ik je mee naar Berlijn waar aan de toenmalige westkant van de muur gedacht werd dat men te maken kreeg met andermaal een vluchtpoging van Oost Duitsers via de Bernauerstrasse. Vanuit een pand in de straat, die dichtgemetseld was, bleek men met behulp van een zaklantaarn seinen te geven door een gat, dat in de dichtgemetselde ramen was gemaakt. Omdat uit dit huis en uit aangrenzende woningen reeds tientallen Oost-Berlijners de sprong naar de vrijheid hadden gewaagd, sloegen de politiemannen aan de westerse kant terstond alarm. De brandweer kwam met een vangnet en ook arriveerden extra politiepatrouilles. Toen er honderden helpers en belangstellenden verzameld waren, staken twee Oost Duitse VOPO's hun hoofd door het gat in de 'muur' van het huis en riepen luidkeels: "één april". Een bericht dat trouwens wereldwijd werd gelezen daar het door AP op de telex was gezet.

Tijdens de uitzendingen van 1 april 1962 via Radio Moskou werd in een van de programma's door een presentator eerst uitgelegd wat er gebruikelijk aan grappen op die bewuste datum de wereld werd in geslingerd. Daarna vertelde hij over een bijzonder gebeuren aan de oevers van het meer van Genève, op de plek waar het Palais des

Nations is gevestigd. Op die dag was daar een conferentie aan de gang, bijgewoond door vertegenwoordigers uit 17 landen met als topic het ontwapeningsprobleem in de wereld. Men liet een klankbeeld horen waarin het onderwerp aan bod kwam.

Vertegenwoordigers van landen kwamen in de reportage bij het meer hun wapenen inleveren, waarbij het een en ander misging. Zo sprong een Amerikaanse admiraal bij het zien van het tot zinken brengen van een Polarisraket in het water met de kreet: "Ik volg je mijn liefste", waarna de man, gestoken in parade-uniform met vele medailles en zwaard onmiddellijk in de golven verdween. Later zou blijken dat het een ongelukkige aandeelhouder was van de industrie die de raketten vervaardigde. De speciale uitzending van Radio Moskou eindigde met de zin: "Helaas het vreselijke ongeval was slechts een één april grap."

Bronnen

NPO Geschiedenis

Nieuwsblad van het Noorden 2 april 1962

Zandvoort vroeger

1 April Genootschap